

2011

Toimintasuunnitelma- ja talousarvio

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	1
Liikenneturvan tehtävät	2
Toiminnan lähtökohdat	2
Liikenneturvan toiminta 2011	3
Väestöviestintä	4
Lasten liikenneturvallisuus	5
Nuorten liikenneturvallisuus	7
Työikäisten liikenneturvallisuus	8
Ikääntyvien liikenneturvallisuus	9
Alueellinen ja paikallinen työ	10
Tiedontuotanto	10
Kansainvälinen toiminta	11
Talous	11
Liite: Seurantaindikaattorit	

Hyväksytty Liikenneturvan hallituksen kokouksessa 11.11.2010.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2011

Tiivistelmä

Tieliikenteen turvallisuustilanne on viime vuosina parantunut taloudellisen taantuman myötä lähes tavoitteiden mukaisesti. Se on parantunut lähes kaikissa ikä- ja tienkäyttäjryhmissä. Poikkeuksena ovat pyöräilijät ja jalankulkijat sekä nuoret auton kuljettajat. Hyvä yleiskehitys on viivästyttänyt riittävän voimakkaiden toimenpiteiden käyttöön ottoa.

Väestöviestintä. Liikennekulttuurin kehittäminen edellyttää, että liikenteen turvallisuusnäkökulmaa pidetään jatkuvasti yllä julkisuudessa. Käynnistämme uuden pitkän ajan pääkampanjan. Siinä turvallisuusaiheiden ohella tuodaan esille se, miten Liikenneturva toimii valistajan roolissaan tienkäyttäjien tukena. Kampanjoinnille haetaan vaikutuksia mm. aktivoimalla kohderyhmien lähipiiriä vaikuttamisen kanavana. Television ja radion rinnalla viestinnän kohdentamisessa käytetään sosiaalista mediaa. Aiheina ovat turvalaitteiden käyttö, suojatieturvallisuus ja kuljettajien ajotyyli.

Lasten liikenneturvallisuus. Markkinoimme lasten vanhemmille ja lahjoitamme kaikkiin lastenneuvoloihin ja MLL:n perhekahviloihin uuden *Lapsi turvallisesti autossa* - dvd:n. Käynnistämme ”vanhempien liikennekasvatusoppaan” suunnittelun.

Järjestämme noin 500:lle perus- ja toisen asteen opettajalle täydennyskoulutusta ja luomme samalla maan kattavan opettajien yhteistyöverkoston. Pidämme yhteyttä oppimateriaalien tekijöihin. Parannamme Turvauutisia. Teemme kyselyn lasten tuntemuksista liikenteessä. Koulujen alkaessa kampanjoimme suojatieturvallisuudesta teemalla *Vain vihreätä päin*.

Mopohanke jatkuu. Aiheina ovat mopoilun riskit, tutkimus riskien tunnistamisesta ja kyyditettävien turvallisuus. Teemme aloitteen kyydityksen kieltämiseksi.

Nuorten turvallisuus. Jatkamme yhteistyötä Puolustusvoimien ja sidosryhmien kanssa. Kehitämme uusia menetelmiä peer to peer –toimintaan (peilausmenetelmä, väittelytekniikka ym). Haemme malleja nuorten aktivoimiseksi turvallisuustyöhön ulkomailta. Teemme eduskuntakampanjointia nuorten teemalla.

Työikäisten turvallisuus. Kohteena 25 – 64-vuotiaat miehet. Turvavyön käyttö ja ajotyyliasiat ovat esillä kampanjoinnissa. Ideoidaan liikkumisen riskejä / ajotyyliä kuvaava arviointipeli internetiin. Jatkamme eak-kouluttajakoulutusta ja tarjoamme yrityksille työliikennetietämystä. Lobbaamme rattijuopumusta vastaan. Valistamme uuden turvallisuusteknologian hyödyistä.

Ikääntyvien turvallisuus. Kuljettajien itsearviointi -aineisto sähköisessä muodossa. Selvitämme kansalaisten käsityksiä iäkkäistä tienkäyttäjistä. Valistamme iäkkäille soveltuvista ajoneuvon apulaitteista. Haastamme jäsenjärjestöt yhteistyöhön. Järjestämme jalankulkijoille Pysy pystyssä –kiertueen. Tuemme ajoterveyden arviointijärjestelmän aikaan saamista.

Alueellinen ja paikallinen työ. Jatkamme aktiivisena osapuolena yhteistyötä kuntien, ELY-keskusten ja poliisin kanssa mm. yhteistyöryhmien puitteissa. Annamme kunnille suunnittelu- ja kouluttaja-apua kvt-suunnitelmien tekemiseen. Aluetoimistot toteuttavat toimintasuunnitelmaa alueillaan.

Tiedon tuotanto. Keräämme tietoja liikennekäyttäjyymisestä viestinnän ja koulutuksen suunnittelua varten. Jatkamme liikenteen ilmapiirin mittaamista. Järjestämme tutkijaseminaarin ja osallistumme LINTU-ohjelmaan. Kehitämme LT:n toiminnan vaikuttavuuden arviointia.

Kansainvälinen toiminta. Yhteistyötä Euroopan liikenneturvallisuusneuvoston ETSC:n kanssa lisätään käyttämällä sen aineistoja etenkin päättäväviestinnässä ja tarjoamalla sen käyttöön suomalaista tietoutta. Nuorten vapaaehtoiseen liikenneturvallisuustyöhön haetaan eväitä WHO:n nuorisoverkoston kautta.

Talous. Talousarvion tulot ja menot ovat 6.212 milj. euroa (vuonna 2010 5,927 me). Liikenneturvallisuuskannalla katetaan noin 96 % menoista. Eläkkeelle siirtyy vuonna 2011 neljä henkilöä. Heidän tilalleen rekrytoitavien palkkoihin varataan noin 110 000 euroa yhteisen työskentelyajan perusteella. Tulojen ja menojen on arvioitu lisääntyvän ensi vuonna noin 4,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikenneturvan tehtävät

Liikenneturva toteuttaa liikenneturvallisuusalan keskusjärjestönä sille laissa (278/2003) määritellyä tieliikenteen valistustehtävää, jonka tavoitteena on parantaa tieliikenteen turvallisuutta ja muokata liikennekulttuuria. Liikenneturva on yhteistyön rakentaja, joka toimii koko valtakunnan alueella, yhteistyössä alueellisten ja paikallisten viranomaisten ja järjestöjen kanssa.

Toiminnan lähtökohdat

Vuonna 2011 toiminta määräytyy tieliikenteen turvallisuuskehityksen, uuden valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman sekä keskusjärjestön keskipitkän aikavälin kehittämislinjausten mukaan. Lisäksi seurataan Liikenneturvan rahoitukseen vaikuttavan liikennevakuutuslain uudistusta ja varaudutaan sen mahdollisesti tuomiin kehittämistarpeisiin.

Tieliikenteen turvallisuustilanne on viime vuosina parantunut taloudellisen taantuman myötä lähes tavoitteiden mukaisesti. Liikennekuolemien määrä on ennakkotiedoista arvioituna vuoden 2010 lopussa 262. Myös poliisin tietoon tulleiden loukkaantumisten määrä on vähentynyt vuoden 2006 jälkeen. Turvalaitteiden käyttö on lisääntynyt. Liikenteen pelottavuus, kaahaaminen ja kiilaaminen ovat kuljettajien mielestä vähentyneet, eikä malttamattomuutta ruuhkissa koeta samassa määrin kuin aiemmin. Kuljettajat sanovat itse syyllistyneensä liikenteen ilmapiiriä heikentäviin tekoihin aiempaa harvemmin.

Kansantalouden lama on jo parin vuoden ajan vähentänyt liikenteen määrää ja altistusta kuolonkolareille. Raskaan liikenteen väheneminen on vähentänyt sellaisten vakavien nokkakolareiden osuus, joissa raskas liikenne on ollut osallisena. Myös tieltä ulosajot ovat vähentyneet. Tehostunut nopeusvalvonta on alentanut ajonopeuksia ja se on parantanut myös muiden turvallisuustoimenpiteiden vaikutuksia.

Henkilöautolla matkustavien, mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden liikennekuolemat ovat vähentyneet. Pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden hyvä turvallisuuskehitys on sen sijaan pysähtynyt. Henkilövahingot kasautuvat edelleen nuorille henkilöauton kuljettajille ja mopoilijoille. Myös alkoholinnettomuuksia nuoret ajavat eniten.

Liikenne on toipumassa lamasta ja altistus vakaville onnettomuuksille lisääntyy. Turvalaitteiden puutteellinen käyttö, rattijuopumus, ylinopeus ja ajoterveyteen liittyvät tekijät ovat yhä tyypillisiä riskitekijöitä vakavissa onnettomuuksissa. Hyvä kehitys on saattanut vaikuttaa siihen, että käyttöön ei ole saatu riittävän voimakkaita toimenpiteitä erityisesti nuorten vakavien vahinkojen ja rattijuopumusonnettomuuksien ehkäisemiseksi. Talouden elpyessä saavutetun turvallisuustason säilyttäminen on haastava tavoite, turvallisuustason parantamisen rinnalla.

Valtakunnallisessa liikenneturvallisuussuunnitelmassa vuosille 2011 – 2014 Liikenneturvan tehtäväksi on täsmentymässä elinikäisen liikennekasvatuksen tukeminen ja turvalaitteiden käytön edistäminen. Lisäksi osallistutaan suunnitelman markkinointiin eri kohderyhmille.

Keskipitkän aikavälin kehittämislinjausten mukaan vuosina 2011 – 2013 työn kohteena tulee olla kuljettajakäyttäytymiseen vaikuttaminen, päihtyneenä ajamisen vähentäminen ja turvalaitteiden käytön lisääminen. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseen. Liikennekasvatuksessa tulee panostaa liikenneasioiden käsittelyyn kouluissa ja vanhempien roolin tukemiseen. Väestön ikääntyminen edellyttää toimia iäkkäiden jalankulkijoiden liikkumisen ja ikäautoilijoiden terveyden hyväksi. Lisäksi tulee huolehtia valtakunnan eri tasoilla toimivien päättäjien ajantasaisen turvallisuustiedon saamisesta. Aluetyötä tulee kehittää uuden alue- ja liikennehallinnon kehityksen mukaisesti. Toiminnan tuloksellisuutta kehitetään uuden toiminnan arviointijärjestelmän avulla.

Liikenneturvan toiminta 2011

Vuoden 2011 toimintasuunnitelman rakennetta on muutettu siten, että viestintää, koulutusta ja tutkimusta käsitellään pääosin yhdessä **ikäryhmäkohtaisesti**. Yleistä liikennekulttuurin edistämistä tarkastellaan väestöviestintänä.

Aluetoimistot laativat toimintasuunnitelman pohjalta omat toimenpidesuunnitelmansa, joissa otetaan huomioon alueen omat tarpeet ja painotukset. Yhtäläisesti koko valtakunnassa toteutetaan 3 – 5 hanketta. Kuntatyöstä aluetoimistot huolehtivat paikallisten yhteistyötarpeiden mukaan.

Kehitämme **jäsenjärjestötyötä** Liikenneturvan hallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan. Tarjoamme jäsenille viestintä- ja asiantuntijayhteistyötä toimintasuunnitelman hankkeissa, kuten iäkkäiden turvallisuudessa. Tavoitteena on Liikenneturvan toiminnan tuntemuksen lisääminen sidosryhmissä. Sidosryhmien arvio toiminnastamme tehdään toimintavuoden aikana.

Vuoden 2011 **eduskuntavaaleihin** osallistumme tarjoamalla ehdokkaille taustapaketin ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista. Ennen vaaleja pyrimme järjestämään alueellisia keskustelutilaisuuksia ja hankimme puolueiden kannan alan keskeisiin ongelmiin. Vaalien jälkeen pidämme alueellisesti yhteyttä uusiin edustajiin ja heidän avustajiinsa. Korostamme vaaliaineistossamme nuorten liikenneturvallisuutta.

VÄESTÖVIESTINTÄ

Liikennekulttuurin kehittäminen edellyttää, että liikenteen turvallisuusnäkökulmaa pidetään jatkuvasti yllä julkisuudessa. Toimintavuonna painotamme väestöviestinnässä turvalaitteiden käytön edistämistä ja kuljettajien ajotyylin merkitystä turvallisuustekijänä. Ajotyyli määräytyy kuljettajan liikenneasenteiden ja omaa ajotaitoa ja turvallisuutta koskevien käsitysten perusteella. Riittävän ajotaidon lisäksi turvallinen ajaminen edellyttää ennakoivaa ja tilanteeseen sopeutuvaa ajotyyliä.

Toteutamme väestöviestintää kampanjoinnin, oman uutistuotannon ja reagoivan viestinnän sekä mediasuhteiden hoidon avulla.

- Vuonna 2011 käynnistetään uusi pitkän ajan pääkampanja. Siinä turvallisuusaiheiden ohella kampanjan tunnuksessa tuodaan esille se, miten Liikenneturva toimii valistajan roolissaan tienkäyttäjien tukena. Kampanjoinnille haetaan vaikutuksia mm. aktivoimalla kohderyhmien lähipiiriä vaikuttamisen kanavana. Television ja radion rinnalla viestinnän kohdentamisessa käytetään sosiaalista mediaa.

Kampanjoinnin keskeinen aihe on turvavyön ja turvalaitteiden käyttö. Uuden tunnuksen alla kampanjoimme myös pyöräilykypärän ja heijastimen käytön lisäämiseksi sekä liikennevalojen kunnioittamisen puolesta. Herätämme keskustelua kuljettajien ajotyylistä.

- Väestöviestintäämme tukevat myös yhteistyökampanjat, joita ovat mm. Rengasratsia, Auton päivä, Liikenne-raittius, Autoton päivä, Vanhusten viikko, Tapaturmapäivä sekä muu tapaturmayhteistyö.
- Kampanjoinnin ohella pidämme esillä turvallisuustietämystä ja -näkökulmaa omilla viestintäkanavillamme (mm. tiedotteet, internet, Liikennevilkku, Eturengas). Viestintämme aiheet määräytyvät pääosin ”liikenteen vuosikellon” mukaisesti.
- Jatkuvan mediaseurannan avulla reagoimme alan uutisiin, kannanottoihin ja ilmiöihin. Annamme niistä taustatietoja, haastatteluja ja kommentteja medialle. Sisäisellä viestinnällä luomme edellytykset samansisältöisille kannanotoille. Samalla edistämme työyhteisössämme tiedonkulkua, työhyvinvointia ja työssä viihtymistä.
- Yhteydenpito medioihin ja toimittajiin on jatkuvaa. Keväällä järjestämme 'Liikenneturva tutuksi' -tilaisuuden ja maakunnissa ”johdon mediakierroksen”. Aluetoimistot huolehtivat pääasiassa paikallisista mediasuhteista. Tiedotusalan neuvottelukunta sekä Kävelyn ja pyöräilyn neuvottelukunta jatkavat toimintaansa toimintasuunnitelmiansa mukaisesti.

Arviointi. Yhteisöviestintää arvioidaan kampanjoiden osalta niiden saamien huomioarvolukujen mukaan. Lisäksi raportoidaan viestintäprosessin läpiviennistä. Mediakontaktit merkitään päiväkirjaan. Yhteiskampanjoista laaditaan raportit. Toimittajien tyytyväisyyttä viestintäämme mitataan seuraavan kerran vuonna 2012.

LASTEN LIIKENNETURVALLISUUS

Päävastuu pienten lasten turvallisuudesta on vanhemmilla. Heidän apunaan turvallisuuskasvatuksessa on päivähoidon henkilöstö, myöhemmin koululaitos. Liikenneturva tukee kodin, päivähoidon ja koulun liikennekasvatusta. Huolehdimme siitä, että vanhemmilla on valmiuksia opastaa lapsia turvalliseen liikkumiseen ja opettajilla eri oppiasteilla ajanmukaista aineistoa ja valmiuksia toteuttaa liikennekasvatusta.

ALLE KOULUIKÄISET (0–5 v)

Alle kouluikäisille lapsille (0–5 v) sattuu eniten vakavia liikenneturmia auton matkustajina. Ikäryhmän lapsista 97 % istuu turvaistuimessa tai istuinkorokkeella auton takapenkillä. Kuitenkin vain 62 % lapsia joskus kuljettavista aikuisista kertoo turvaistuimen tai istuinkorokkeen olleen käytössä aina.

Tavoite. Lasten turvalaitteiden oikea käyttö lisääntyy. Vanhemmat ja sidosryhmät ovat tietoisia turvalaiteasioista ja käyttämättömyyteen liittyvistä riskeistä.

Pääsanomat. Oikea istuin, oikealle paikalle, oikein asennettuna. Liikennekasvatus lähete vanhempien esimerkistä.

Toiminta: Lasten vanhemmat, isovanhemmat, neuvola- ja päivähoitohenkilöstö, lapsialan järjestöt

- Toimitamme äitiyspakkaukseen *Lapsi autossa* -esitteen. Laadimme liikennekirja Kulkusesta verkkoversion ja toimitamme kirjaa neuvoloihin. Käynnistämme ”vanhempien liikennekasvatusoppaan” suunnittelun ja selvitämme tarvetta liikennekasvatuksen peruskurssin laatimiseksi.
- Lahjoitamme kaikkiin lastenneuvoloihin ja MLL:n perhekahviloihin uuden *Lapsi turvallisesti autossa* -dvd:n. Tarjoamme sitä myös lasten vanhemmille ja isovanhemmille internetissä. Tuemme aineiston käyttöä ja turvalaitetietämystä paikallisesti markkinointiviestinnällä.

KOULUIKÄISET (6–12- ja 13–17-vuotiaat)

6–12 -vuotiaana lapset alkavat liikkua itsenäisesti. Pyöräilyonnettomuudet lisääntyvät. Vanhempien ohella turvallisuuskasvatuksessa korostuu koululaitoksen rooli.

14-17 -vuotiaille henkilövahinkoja aiheutuu eniten mopoilusta. Mopojen määrä on kasvanut huomattavasti. Mopolla loukkaantuneita on 2,6-kertaisesti vuoteen 2000 verrattuna (433 – 1124). Matkustajan kuljettaminen mopolla sallittiin vuonna 2005. Sen jälkeen etenkin tyttöjen kyydissä loukkaantuneiden tyttöjen määrä on yli 10-kertaistunut. Mopokorttiuudistus toteutuu vuoden 2011.

Tavoite. Uudet tienkäyttäjäsukupolvet kasvavat itsenäisiksi ja turvallisiksi liikkujiksi. Kaikkien oppiasteiden opettajien valmiudet tukea tätä kehittymistä paranevat Liikenne turvan avulla. Mopoilijoiden ja heidän vanhempiansa tietämys pyöräilyn ja mopoilun riskeistä kasvaa. Riskien tunnistaminen ja tieto niiden välttämisestä ja onnettomuuksien seurauksista paranevat.

Pääsanomat. Liikenteen perustiedot, -aidot ja asenteet kuntoon. Opettajien motivaatio ratkaisee liikennekasvatuksen onnistumisen. Liikennesäännöt haltuun ja riskit tietoon. Pidetään mopo mopona.

Toiminta. Perusopetuksen toisen asteen opettajat ja koulut

- Järjestämme toimintavuosien 2011 ja 2012 aikana noin 500:lle perus- ja toisen asteen opettajalle täydennyskoulutusta. Siinä opettajia motivoidaan liikennekasvatuksen toteuttamiseen ja vahvistetaan heidän osaamistaan. Luomme hankkeessa koko maan kattavan opettajien yhteistyöverkoston liikennekasvatuksen tueksi. Koulutustilaisuuksien annista tiedotetaan paikallismedian kautta.
- Lisäämme yhteistyötä opettajankoulutuslaitosten kanssa. Esittelemme Liikenneturvan palveluja ja materiaaleja opettajaopiskelijoille. Ohjaamme heitä liikennekasvatuksen toteuttamiseen opetusharjoittelussa.
- Opetussuunnitelmien uudistuessa tiivistämme yhteydenpitoa oppimateriaalien tekijöihin.
- Olemme mukana Opetushallituksen liikennekasvatuksen yhteistyöverkostossa ja sen kautta mukana syksyn koulujen ja oppilaitosten liikenneturvallisuusviikossa.
- Parannamme kouluihin ja päiväkoteihin suunnatun Turvauutisten kiinnostavuutta.
- Teemme aloitteen kouluille siitä, että ne edellyttäisivät pyöräilykypärän käyttöä koulun työntekijöiltä ja oppilailta.
- Tuemme kuntia koulujen liikenneturvallisuussuunnitelmien tekemisessä ja kehitämme yhteistyötä mm. Mannerheimin lastensuojeluliiton, Vanhempainliiton ja Poliisin kanssa.
- Tarjoamme koulukuljettajille koulutusta ja tiedotamme alkolukkopakon toteutumista koulukuljetuksissa.

Lasten vanhemmat, isovanhemmat ja muu lähipiiri

- Koulutulokkaiden vanhemmille toimitamme kouluun ilmoittautumisen yhteydessä Kirjeen lasten vanhemmille koulumatkan turvallisuudesta.
- Teemme kyselyn lasten tuntemuksista liikenteessä.
- Tiedotamme koulujen alkaessa turvallisesta koulutiestä ja sekä kampanjoimme suojatieturvallisuudesta teemalla *Vain vihreätä päin*.

Mopoilijat ja heidän vanhempansa sekä muu lähipiiri

- Teemme tutkimuksen siitä, kuinka hyvin mopoilijat ja heidän lähipiirinsä tiedostavat mopoilun riskit.
- Kehitämme mopoilun riskien tunnistamista ja niiden välttämistä käsittelevän koulutusaineiston.
- Jatkamme vuonna 2010 alkanutta mopokampanjointia eri puolilla Suomea. Huomioimme mopokorttiuudistuksen toiminnassamme ja nostamme esille mm. mopon kyydissä olijoiden loukkaantumisriskin.

Päätäjät

- Vaikutamme perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin liikennekasvatuksen yhteistyöverkoston kautta ja osallistumalla uudistamista koskevaan keskusteluun.
- Herätämme keskustelua mopon kyydityssäännöksiä vaikutuksesta kyydittävien turvallisuuteen. Teemme lakialoitteen mopon kyydityssäännösten tiukentamisesta.

Arviointi. Lasten liikennekäyttäytymistä koskevasta Turvapupuaineistosta ja lasten turvallista kujettamista käsittelevästä dvd:stä teetetään arviointi.

Opettajien liikennekasvatusta käsittelevästä täydennyskoulutushankkeesta tehdään kokonaisarvio vuonna 2012.

NUORTEN LIIKENNETURVALLISUUS

Yleiset turvallisuuskeinot eivät ole parantaneet nuorten turvallisuutta. Heidän osuutensa kaikista henkilövahingoista on kasvussa. Ne keskittyvät 18-vuotiaisiin mieskuljettajiin ja 15 -vuotiaisiin mopoilijoihin. Nuoret ajavat myös eniten alkoholi-onnettomuuksia. Nuorten kuolonkolareista 72 % on sellaisia, joissa on ajettu yli 20 km/h ylinopeutta, alkoholia on ollut veressä yli rangaistavuuden rajan, ajo-oikeus on puuttunut tai turvalaitteet ovat olleet käyttämättä.

Tavoite. Nuoret tunnistavat riskejä paremmin kuin ennen. Vastuullinen käyttäytyminen lisääntyy. Nuorten kuljettajien liikenneturvallisuutta pohtineen työryhmän ehdotukset etenevät.

Pääsanomat. Riskinotosta itsehillintään. Turvavyö pelastaa. Rattijuopumus ei kannata. Matkustaja voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa.

Toiminta. Nuoret, lähipiiri ja nuorten vanhemmat

- Jatkamme varuskunnissa *Särmänä liikenteessä* -hanketta yhteistyössä Puolustusvoimien ja Sotilaskotiliiton kanssa.
- Jatkamme rattijuopumuskampanjointia ja Menossa mukana -toimintaa.
- Jatkamme Pohjoismaista yhteistyötä uusien vaikuttamismenetelmien kehittämiseksi.
- Tuemme Nuorten Akatemiaa nuorten parissa tehtävässä liikenneturvallisuustyössä.
- Kehitämme menetelmiä, joiden avulla nuoret voivat omassa piirissään käsitellä liikenneturvallisuusasioita. Testaamme varusmiehillä kokeiltua ”peilausmenetelmää” uusissa kohderyhmissä, draaman keinoja sekä väittelytekniikkaa lukioissa.
- Teemme interaktiivisen pyöräilykypärän valintasovelluksen verkkoon
- Aloitamme Liikenneturvan lasten ja nuorten ohjelman valmistelun.

Sidosryhmät

- Annamme viranomaisille ja muille sidosryhmille sekä medialle asiantuntija-apua.
- Vaikutamme siihen, että nuorisolle tarkoitetuissa aineistoissa ja ohjelmissa huomioidaan liikkumisen turvallisuus.
- Haemme ulkomailta malleja nuorten aktivoimiseksi turvallisuustyöhön.

Päätäjät

- Eduskuntavaaliteemamme on nuorten liikenneturvallisuus.
- Perustelemme Nuorten kuljettajien liikenneturvallisuutta pohtineen työryhmän tekemiä ehdotuksia mm. promillerajan alentamisesta ja alkoholukon käyttöön saamisesta.

Arviointi. Särmänä liikenteessä -ryhmäkeskustelujen onnistumista selvitetään tarkemmin. Eduskuntavaaleihin liittyvän toimintamme tuloksellisuutta seurataan mm. edustajien kannanotoissa.

TYÖIKÄISTEN LIIKENNETURVALLISUUS

Tiellä liikkujien enemmistö on 25 – 64-vuotiaita aikuisia. Ajokorteista heillä on 72 %. Ikäryhmään kuuluu joka toinen tieliikenteessä kuolleista ja loukkaantuneista. He ovat yleensä kokeneita ja paljon ajavia kuljettajia, jotka ovat muita kriittisempiä mm. sääntöjen noudattamista ja valvontaa kohtaan. He ilmoittavat muita useammin olleensa lähellä nukahtamista. Tässä ryhmässä tuttua on myös päihtyneenä ja punaista päin ajaminen sekä turvavyön käyttämättömyys erityisesti takapenkillä.

Tavoite. Turvavyön käytön hyödyt ymmärretään paremmin kohderyhmässä. Kohde ryhmän ajotyylin riskit tunnistetaan ja niistä herää keskustelua.

Pääsanomat. Tunnetko ajotyyllisi riskit? Huolehdi omasta ja läheistesi turvallisuudesta – käytä turvalaitteita.

Toiminta:

- Turvavyön käyttö ja ajotyyliasiat pidämme esillä väestöviestinnän kampanjoinnissa.
- Tilasto- ja taustatietojen avulla ideoimme liikkumisen riskejä / ajotyyliä kuvaavan sähköisen arviointityökalun internetiin.
- Kehitämme ennakoivan ajon koulutusta nykyistä joustavammaksi erilaisissa tilanteissa ja osallistujaryhmissä toteutettavaksi.
- Jatkamme moottoripyöräilijöiden ennakoivan ajon kouluttajien koulutusta. Perehdytämme lisää kouluttajia ”Mitä moottoripyöräilijöiden kuolemankolareista voi oppia?” -mallin käyttämiseen.
- Koulutamme raskaan kaluston ennakoivan ajon kouluttajia ja jatkokoulutamme jo toimivia kouluttajia. Jatkamme yhteistyötä Puolustusvoimien liikenneopettajien ja taksiryttäjien koulutuksessa.
- Jatkamme uuden työliikenteen turvallisuusmallin kenttäkokeiluja.

Sidosryhmät

- Teemme Poliisin kanssa yhteistyötä uuden kampanjan tiimoilta.
- Valistamme uuden teknologian turvallisuushyödyistä ja niiden perusteista esim. Autoliiton kanssa.
- Tarjoamme työliikenteen turvallisuustietämystä työyhteisöjen käyttöön.
- Jatkamme tapaturma-alan yhteistyötä. Teemapäivä on 13.5. 2011; aiheena ennakointi.

Päätäjät

- Liikenne-raittiuuden tähtäävän päätöksenteon tueksi kokoamme taustatietoja rattijuopumuksesta ja päivitämme aineistoja.

Arviointi. Kampanjaa seurataan huomioarvojen ja sen tuottaman jatkoviestinnän perusteella. Seurataan aineistojen tilauksia. Kerätään EAK –kouluttajakursseilta osallistujien arviot.

IKÄÄNTYVIEN LIIKENNETURVALLISUUS

Jaksamisen ja terveyden heikkeneminen vaikuttavat iäkkäiden turvalliseen liikkumiseen. Yli 75 -vuotiailla kuljettajilla ajoterveyden merkitys riskitekijänä korostuu. Ikäkuljettajat kompensoivat heikentyneitä suorituskykyään, mutta he tarvitsevat tukea ajokykyä ylläpitämiseksi.

Kuolleista jalankulkijoista ja pyöräilijöistä noin puolet on yli 64-vuotiaita. Tyypillisiä ovat törmäykset suojateillä. Iäkkäiden kehon hauraus lisää kuolemanriskiä ja pahentaa onnettomuuksien seurauksia. Iäkkäät tarvitsevat liikkuessaan muita enemmän aikaa.

Tavoite. Iäkkäiden mahdollisuudet ja halu arvioida omia liikkumisen edellytyksiä paranevat. Muiden tienkäyttäjien tietämys iäkkäiden ominaispiirteistä liikenteessä lisääntyy. Sen myötä heidän arvostuksensa paranevat. Nykyistä monipuolisemman ajoterveyden arviointijärjestelmän kehittäminen etenee.

Pääsanomat. Liikenteessä ei ratkaise ikä vaan terveys. Liikkuminen on iäkkäälle elämän laatua. Anna arvo ikääntyville.

Toiminta:

- Jatkamme ikäkuljettajien itsearviointi -aineiston jakelua yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Tarjoamme aineistoa myös sähköisessä muodossa.
- Selvitämme kansalaisten käsityksiä ja asennoitumista iäkkäisiin tienkäyttäjiin ja välitämme iäkkäitä koskevaa tietoa sekä viranomaisille että suurelle yleisölle. Viritämme sen perusteella keskustelua mediassa.
- Lisäämme tietoja iäkkäille kuljettajille soveltuvien ajoneuvojen ominaisuuksista ja laitteista.
- Tuemme eläkeläisjärjestöjä ja vanhusneuvostoja vaaranpaikkakartoitusten tekemisessä. Kehitämme ikäautoilijoiden jatkokoulutusta.
- Perehdytämme liikenneopettajiksi opiskelevia iäkkäitä koskeviin liikenneturvallisuusaiheisiin.

Sidosryhmät

- Järjestämme teematilaisuuksia mm. eläkeläisyhdistyksille.
- Haastamme jäsenjärjestöt yhteistyöhön iäkkäiden turvallisesta liikkumisesta.
- Edistämme jalankulun turvallisuutta järjestämällä Pysy pystyssä -kiertueen 12 paikakunnalla.
- Annamme iäkäsaiheista asiantuntija-apua ja vaikutamme siihen, että valtakunnallisissa ohjelmissa ja järjestöjen aineistoissa sekä iäkkäille tarjotuissa palveluissa huomioidaan heidän turvallisuutensa.

Päätäjät

- Tuemme asiantuntemuksellamme ajoterveyden arviointijärjestelmän aikaan saamista.

- Tuomme iäkkäiden tienkäyttäjien näkökulman liikennesääpalvelua kehittävän työryhmän työskentelyyn.

Arviointi. Ikäkuljettajien sähköisen itsearviointi -aineiston toimivuutta arvioidaan käyttäjäkyselyllä.

ALUEELLINEN JA PAIKALLINEN TYÖ

Vuoden 2010 alusta voimaan astunut aluehallintouudistus muutti alueellisen liikenneturvallisuustyön toimintaympäristöä. Kun lääninhallitukset lakkautettiin, niiden liikenneturvallisuustyö siirtyi pääosin uusiin ELY-keskuksiin. Lisäksi ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen alueellinen jako poikkeaa entisistä tiepiirien ja läänien rajoista. Nämä muutokset ovat tuoneet haasteita alueellisen turvallisuusyhteistyön jatkuvuudelle.

- Jatkamme aktiivisena osapuolena yhteistyötä ELY-keskusten ja poliisin kanssa. Tavoitteenamme on saada jokaisen aluetoimiston alueelle yhteistyöryhmä, joka aktivoi kuntia ja niiden päättäjiä turvallisuustyöhön, järjestää seminaareja ja tiedottaa ajankohtaisista aiheista.
- Pehdytämme kunnissa eri hallintokuntien edustajat liikenneturvallisuusasioihin ja Liikenneturvan aineistoihin. Pyrimme siihen, että he ottavat turvallisuusasiat osaksi omaa jokapäiväistä työtään. Kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmia laadittaessa osallistumme kasvatus-, valistus- ja tiedotusosion laatimiseen ja kunnallisten liikenneturvallisuusryhmien kokouksiin. Annamme myös suunnittelu- ja kouluttaja-apua työryhmien koulutustilaisuuksissa ja tapahtumissa.
- Alueellista liikenneturvallisuustyötä varten teemme vuosittaisen katsauksen liikenneturvallisuustilanteesta maakunnittain ja kunnittain.

TIEDONTUOTANTO

Tutkimusten ja tilastopalvelun avulla ylläpidämme ja kehitämme toimintaamme ja osaamistamme tutkitun ja tieteellisesti pätevän tiedon pohjalta.

- Keräämme tietoja liikennekäyttäytymisestä mm. turvalaitteiden käytöstä, ajonepeuksista, punaista päin ajamisesta ja rattijuopumuksesta. Liikenteen ilmapiiriä mittaamme haastatteleamalla tienkäyttäjiä eri puolilla Suomea. Liikennekäyttäytymisen ja ilmapiirin seurantojen avulla saamme tärkeää tietoa mm. viestinnän ja koulutuksen suunnitteluun, turvallisuuskehityksen seurantaan sekä toiminnan arviointiin.
- Liikenneturvallisuustutkijoille järjestämme seminaarin, jossa tarjotaan uusinta tietoa alalta ja tilaisuus mielipiteiden vaihtoon.
- Osallistumme liikenne- ja viestintäministeriön tutkimusohjelmaan (LINTU), joka on perustettu vahvistamaan valtakunnallisen, pitkäjänteisen liikenneturvallisuustyön edellytyksiä. Ohjelma jatkuu vuoden 2011 loppuun saakka.

- Kehitämme Liikenneturvan toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointia.
- Seuraamme ja kommentoimme tieliikenteen ajankohtaista turvallisuustilannetta. Vuosittain julkaisemme Suomen viralliseen tilastoon kuuluvan Tieliikenneonnettomuudet -tilastokirjan yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa.
- Kirjastomme palvelee kaikkia liikenneturvallisuustietoa tarvitsevia. Asiakkaidemme käytössä ovat kirjaston kokoelmapalvelut sekä tiedonhaku- ja seurantapalvelut. Lisäksi kirjastomme vastaa Liikenneturvan historiallisesta kokoelmasta yhteistyössä tie- ja liikennemuseo Mobilian kanssa.
- Tieto- ja viestintätekniisten palvelujen avulla varmistamme työnteon tehokkaat edellytykset Liikenneturvassa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Kansainväliselle yhteistyölle on syntynyt uusia edellytyksiä mm. YK:n ja WHO:n toiminnan ansiosta. Liikenneturva osallistuu YK:n Decade of Action for Road Safety 2011 – 2020 tapahtumiin. Itäisen Euroopan uudet EU-maat tarvitsevat asiantuntemusta EU:n asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tietotaidolla on kysyntää.

- Liikenneturva liittyi vuoden 2010 alusta Euroopan liikenneturvallisuusneuvoston ETSC:n täysjäseneksi. Yhteistyötä sen kanssa lisätään käyttämällä sen aineistoja etenkin päättäjäviestinnässä ja tarjoamalla ETSC:lle suomalaista tietoutta.
- Toimintaa alan kansainvälisissä järjestöissä NTR:ssä (Pohjoismaiden liikenneturvallisuusneuvosto) ja PRI:ssä (alan maailmanjärjestö) jatketaan. Nuorten vapaaehtoiseen liikenneturvallisuustyöhön haetaan eväitä PRI:n ja WHO:n nuorisoverkoston kautta.
- Jatketaan liikenne- ja viestintäministeriön apuna lähialuehankkeissa.
- Varaudutaan osallistumaan kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin ja konferensseihin asiantuntemuksen kehittämiseksi ja oman tietotaidon tarjoamiseksi. PRI:n puitteissa selvitetään yhteistyömahdollisuudet kehittyvien turvallisuusmaiden kanssa

TALOUS

Talousarvion tulot ja menot ovat 6.212 milj. euroa (vuonna 2010 5,927 me). Toiminnan rahoituksen päälähteenä on liikenneturvallisuusmaksu, määrältään 5,950 milj. euroa (5.770 me, lisäys 3,1 %). Liikenneturvallisuusmaksulla arvioidaan katettavan noin 96 % toimintavuoden menoista. Muut tulot ovat yhteensä 262 000 euroa. Muista tuloista 225 000 euroa arvioidaan kertyvän varsinaisen toiminnan ja 37 000 euroa jäsenmaksu- ja rahoitustuloina. Opetushallitukselta saadaan 110 000 euron avustus opettajien liikennekasvatusosaamisen päivittämistä ja yhteistyöverkoston kehittämistä varten.

- Eläkkeelle siirtyy vuoden 2011 loppuun mennessä neljä henkilöä. Eläkkeelle siirtyvien tilalle rekrytoitavien palkkamenoihin varataan noin 110 000 euroa yhteisen työskentelyn aikana tapahtuvaa tehtäviin opastusta varten. Opetushallitukselta saatavalla avustuksella palkataan hanketta hoitamaan määräaikainen työntekijä. Liikenneturvassa on otettu käyttöön uusi palkkausjärjestelmä vuonna 2007. Palkkaus maksetaan täysimääräisesti uuden järjestelmän mukaisena vuodesta 2011 lukien. Henkilöstömenojen arvioidaan lisääntyvän eläkkeelle siirtymisestä johtuvasta rekrytointitarpeesta, hanketyöntekijän palkkaamisesta ja voimassa olevien ja uusien sopimusten johdosta vuonna 2011 noin kymmenen prosenttia.
- Liikenneturvalle laaditun ympäristöohjelman edellyttämiä toimenpiteitä toteutetaan laaditun suunnitelman ja aikataulun mukaisesti. Ympäristöohjelman tarkoitus on tuoda entistä selkeämmin esille ympäristönäkökulman merkitys Liikenneturvan toiminnassa. Ohjelman tavoitteet pyritään saavuttamaan mm. materiaalien käytön tehostamisella, liikkumisesta aiheutuvan ympäristökuormituksen vähentämisellä sekä energiansäästötoimenpitein.
- Toiminnan painopiste siirtyy entistä selvemmin viestinnän ja yhteystoiminnan suuntaan. Viestinnän ja kampanjoiden osuus talousarviosta on noin kolmannes.
- Tulojen ja menojen on arvioitu lisääntyvän ensi vuonna noin 4,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikenneturvan toiminnan tavoitteet vuonna 2011

Väestöviestintä	2008	Tavoite 2009	2009	Tavoite 2010	Taso 2010	Vastuhenkilö	Tavoite 2011
Toimittajien tyytyväisyys LT:n palveluihin (4-10). Tiedot kerätään parillisina vuosina.	LT:n viestinnän yleisarvosana 8,03	tason ylläpito		mittaus vuonna 2010	LT:n viestinnän yleisarvosana 8.10 (toiseksi paras)	Ojaniemi	Mittaus vuonna 2012
Jäsenjärjestöjen ja määrättyjen sidosryhmien arvio toiminnasta (1 - 4). Tiedot kerätään parittomina vuosina, vuodesta 2009 alkaen.			Jäsenjärjestöt 3.29 Sidosryhmät 3.30	tason ylläpito	mittaus vuonna 2011	Rajalin, Pöysti	Tason ylläpito
Liikenneturvan kampanjoiden huomioarvot. Vähintään yhteiskunnallisten ei kaupallisten kampanjoiden keskimääräinen huomiotas. Vuonna 2008 huomioarvo oli 58 %.	Ennakoi.: syyskuu -08 kaikki mediat: huomioarvo 53 %	tason ylläpito	Ennakoi.: 09, kaikki mediat: huomioarvo 72 % (muut ei kaupalliset: huomioarvo 57 %)	Ennakoi –kampanja * Huomioarvo vähintään 60 % -radio ja tv –kampanja -uutismedia-seuranta	Ennakoi, takapenkin turva –kampanja, Dagmarin huomioarvomittaus 9/2010 87 %	Hara	Ei kaupallisten keskiarvon yläpuolella
Mediakontaktien määrä (viestintäpäiväkirja): · keskustuimisto · aluetoimisto	774/12 kk	tason ylläpito	748/12 kk	tason ylläpito (750 kontaktia)	275/5 kk	Ojaniemi	Tason ylläpito (750 kontaktia)
Liikenneturvan Internet - sivujen käyttö: 1. Sivuilla käynnit yhteensä 2. Tietolehdet 3. Tilastot	1. 3 277 405 2. 72 189 3. 79 675	tason ylläpito	1. 3 661 789 2. 93 397 3. 82 477	tason ylläpito	Sivuilla käynnit <u>1.1. – 12.10.2010</u> 1. 3 362 516 2. 132 134 3. 83 790	Sornikivi	Tason ylläpito

Koulutus ja sidosryhmätyö	Tavoite 2009	Taso 2009	Tavoite 2010	Taso 2010	Vastuhenkilö	Tavoite 2011
<i>Aineistojen käyttö:</i>						
Liikenneturvan aineistojen laadun arviointi (lapset, nuoret, aikuiset). Käyttäjien arvio kootaan uusista materiaaleista (1-5).	Kohteet määritellään toimintasuunnitelmasa.		*Mp – ja mönkijäaineisto (käyttjäarvio) yli 4. *Työliikenneaineisto (Tekry arvio).	Työliikenneaineiston arvioitu Tekryn arviointipalvelussa. Arviointilauseke: "Tärkeää tietoa työmatkaturvallisuuden liittyvistä tekijöistä." "Mitä moottoripyöräilijöiden kuolemankolareista voidaan oppia?" –aineiston ovat arvioineet MP-kerhojen perehdytetyt kouluttajat. Keskiarvo 4,3.	Lammi	Uusi Turvapuuaineisto (käyttjäarvio) Lasten turvallista kuljettamista käsittelevä video (käyttjäarvio yli 4) Ikäkuljettajien sähköinen itsearviointiaineisto (käyttjäarvio hyvä)
Koulutusaineistojen haku Internetistä (sivulla käynnit).	Kohteet määritellään toimintasuunnitelmasa	Liikennekasvatuksen työkalupakki : 181 814 käyntiä	*Koulujen It-suunnittelun ohjeet; mopoaineisto (lähtötasot)	Sivuilla käynnit 1.1.-12.10.2010 1. Työkalupakki 123 706 2. Koulujen It-suunnit. 6280 3. Päivähoitoaineisto 14 388	Sornikivi	Kasvu koulujen liikenneturvallisuussuunnitelman verkkosivujen kävijämäärässä, muuten tason ylläpito

Koulutus ja sidosryhmätyö	Tavoite 2009	Taso 2009	Tavoite 2010	Taso 2010	Vastuhenkilö	Tavoite 2011
<i>Aineistojen käyttö:</i>						
Kouluttajakoulutukseen (mm. REAK, MP) osallistujien arvio koulutuksen tasosta (1-5).	1. mittaus	MP-EAK kouluttajakurssi 4,26. Perus EAK – kouluttajakurssi 4,35.	*EAK 4,0 *REAK 4,2 *MP EAK 4,0	MP-EAK kouluttajakurssi 4,3. REAK-kouluttajakurssi 4,5.	Lammi, Vuoristo	EAK 4,0 MP-EAK 4,0 REAK 4,0
Muuhun Liikenneturvan koulutukseen osallistujien arvio koulutuksen tasosta.	1. mittaus	lääkkeseminaari (HKL) arvosanojen keskiarvo 4,08.			Kinisjärvi	Tason ylläpito
Koulutuskontaktien määrä (tapahtumapäiväkirja):keskus toimisto / aluetoimistot (yli ja alle 1 päivän tapahtumat lkm)	1. mittaus			Tilanne 28.5.2010 Alle 5h =524 kpl 1-3 pv =82 kpl	Kinisjärvi	1 pv koulutusten määrä lisääntyy (opettajien täydennyskoulutus), muuten tason ylläpito

Henkilöstön työtyytyväisyys							
2008	Taso 2008	Tavoite 2009	Taso 2009	Tavoite 2010	Taso 2010	Vastuuhenkilö	Tavoite 2011
Barometri otettiin käyttöön 2008.		tason parantaminen		tason parantaminen		Rajalin. Pöysti	Tason parantaminen
Työtyytyväisyys	3,36		3,44				
			Työn määrä koetaan suuremmaksi tai kuormittavamaksi kuin normiaineiston organisaatioissa. Työn palkitsevuus, yhteisöllisyys ja oikeudenmukaisuus koetaan myös jonkin verran heikompana. Vaikutusmahdollisuudet ja arvojen yhteensopivuus puolestaan saavat paremmat arvot kuin normiaineistossa. Normiaineiston vastaava luku on 3,39.				